

martin vopěnka

můj bratr

MESIAS

MLADÁ FRONTA

MLADÁ FRONTA

můj
bratr
mesiáš

martin vopěnka

můj bratr

MESIAS

Mladá fronta

1. Kázání v dešti

Nad horou se objevil olovnatý dešťový mrak a sunul se k zálivu, přestože poryv větru zadul od moře. Opřel se do Markových ohnutých zad.

Shromáždění seděli k poryvu čelem. Obava ze stupňující se nepřízně počasí jim musela proběhnout hlavami. Přesto jako by větrný poryv ještě vybičoval jejich pozornost.

Bylo jich dnes trochu méně. To proto, že Petr kázal v Novém Karlíně. Na truc ve stejný den.

Marek zaplašil myšlenku na blížící se déšť i na rozkol, jenž se rýsoval den ode dne jasněji. Ti, kteří přišli, z něj nespouštěli oči. Také vysoká dívka v první řadě. Nikdy dřív ji tu neviděl.

Neměl pocit, že jim má co říct. Ale už si zvykl: nebylo to v jeho moci. Čekali na jeho slova, a ta nakonec přicházela. Jako teď: „A proto vím, že Bůh v něm sídlil. Chtěl nám něco sdělit skrze něj.“ Zatímco to říkal, někde hluboko uvnitř pocítil odpor. Pocházel ze slova „Bůh“. Eli, jeho bratr, to takhle nikdy nevyslovil. Nikdy jasně neřekl, že by snad měl být člověkem, kterého si vyvolil Bůh. Jenomže, jak jinak o něm mluvit? Jak to vysvětlit těm, kteří nikdy neviděli jeho tvář?

Marek ji viděl pořád. Stále ji měl v sobě: bratrovu tvář, když se před šedesáti pěti lety narodil a maminka

ho přinesla v zavinovačce. Už tehdy Marek věděl, že hledí na nejmilovanější obličej. Byl tak nepatrný, drobnoučký. Oči zavřené, víčka pevně stisknutá. A přece už tehdy probouzel úžas. Na stejnou tvář hleděl i o třicet let později, kdy z ní život vyprchal.

Marek překonal okamžik dojetí a nadechl se k závěru. Po svazích zelené hory, kdysi porostlé jen středomořským bodláčím, se rychle blížil déšť. A mnozí z těch, kteří tu seděli uprostřed zpustlého a nyní opět obydleného přímořského resortu, nechali své příbytky otevřené a zvířata neuvázaná. Byl čas shromáždění rozpustit: „Jste na dobré cestě – vy všichni. Na dobré cestě, abyste to sdělení pochopili. Eli říkal: vrátit se zpátky k životu. Znovu najít život. Život pochází z přírody, říkal. V technice není život. Kdo má nad hlavou oblohu, má všechno. Kdo pro techniku a spoustu věcí nevidí slunce a mraky, kdo si nevšiml, že na něj prší, nemá nic. Na koho prší, ten má všechny dary světa.“

V té chvíli pleskly na rozpadlou dlažbu i na ramena a do vlasů shromážděných první kapky. Všichni zvedli hlavy a jejich oči se rozšířily štěstím. Jenom dívka v první řadě se dál upřeně dívala na něj.

Vtom se jim nad hlavou ozval šelestivý zvuk, a nebyl to vítr ani déšť. „Dron!“ vykřikl někdo pobouřeně. „To je robotický dron s kamerou!“

Shromáždění se zavlnilo zlostí. Velký mladý muž se sehnul pro kámen a mrštil jím k obloze. Kámen však dron minul a dopadl zpátky mezi lidi. Jen náhodou nikoho nezasáhl. Vypukla vřava. Všichni se chopili kamenů.

2. Dívka s červenou taškou

Do pláště, který si Marek přehodil přes hlavu, bubnoval déšť. Před chvílí ještě kazatel, nyní jen starý ohnutý muž, kulhal uličkou mezi bývalými bungalovy. V pravé kyčli ho bodalo. Tohle tělo už ztrácelo sílu. Bylo mu sedmdesát dva let. Pod nohama mu skřípal písek splavený z hory během posledních desetiletí dešťů. Kdysi tu bosé nohy pleskaly po rozpálených dlaždicích.

Markův bungalov nebyl daleko. Dobelhal k němu a letným pohledem zpět se ujistil, že ho dívka z první řady následuje. Následovala. Tyhle dívky přicházely připravené dát mu vše. Věděl však, že skrze něj hledají toho, který tu už není a kterého tedy nemohly poznat. Milovaly v něm Eliho. Marek to věděl, přesto se jim nebránil. Být s nimi ho těšilo.

Teď se však cítil unavenější než dřív. Snad za to mohlo studené počasí, které si našlo cestu už i do Středomoří. A navíc: byl začátek podzimu.

Všimla si, že o ní ví, a bez okolků ho dostihla právě na prahu. „Můžu?“

V jejím hlase zaslechl přízvuk. Polský nebo ukrajinský nebo... Na tom nezáleželo. Každý tu mluvil s nějakým přízvukem. Přes rameno táhla velikou červenou tašku, kterou musela koupit ve městě. Světlé vlasy schovávala pod modrou kapucí. Její přímý pohled ho zaskočil. Zjevně věděla, co chce. V dešti vypadala křehce, křehká však nejspíš nebyla. „Pojď,“ pokynul.

V kamnech ještě praskal oheň a suchý prohrátý vzduch dal Markovi zapomenout na bolesti stárí. „Odkud jsi? Od Petra?“ prohodil, když si sundával plášť. „Nikdy jsem tě tu neviděl.“

„Jednou jsem Petra poslouchala. Ale nejsem od něj. Žiju ve městě.“

Překvapeně na ni pohlédl. Mezitím si i ona sundala plášť a viděl její úzká ramena i křivku nevelkých ňader. Tak ve městě, pomyslel si. I takoví byli. A v poslední době jich přibývalo. Přišli, chvíli pobyli a zase se vrátili k předchozímu životu. Ale říkalo se, že i tam jich přibývá. Že si vytvářejí vlastní skupiny. „Patříš někam?“

„Jsem sama,“ usmála se a znovu si všiml, že jí nechybí sebevědomí. Což vzápětí potvrdila: „Vystačím si.“ A po nepatrné odmlce pokračovala: „Mám ráda kontakt s lidmi. Dělán masáže.“

„Masáže?“ podivil se. Napadlo ho, že na to je zase křehká. „A proč jsi přišla sem?“

„Přišla jsem tě namasírovat,“ řekla tak přirozeně, že se tomu nedalo nevěřit. „Máš zablokovaný kříž. Pravou kyčel máš nízko. Neseš víc, než věříš, že uneseš. A nemáš dost tepla. Potřebuješ prohrát ledviny.“

Prohrát... Kdo by nepotřeboval prohrát... „Je mi sedmdesát dva,“ řekl. Chtěl vypadat nad věcí, ale místo toho ve svém hlase zaslechl údiv. A trochu sebelítosti. „Uvařím čaj.“ Mimoděk uhnul očima. „Posaď se.“

„Já uvařím čaj a ty si lehni. Tady,“ ukázala na beraní kůži, kterou měl hozenou přes postel.

3. Jak jsi žil, když jsi byl ještě sám?

V zádech mu křupalo pod nápořem její síly. Dlaní se opírala o jeho pravou pŕlku a koleno táhla nahoru. Připadal si roztažený jako žába. Pocity slastného odevzdání se v něm mísily se studem. Styděl se za své tělo – za jeho vetehost a stárí. Styděl se za zažloutlou kŕži a fialová klubka žil, a co bylo nejhorší: bál se, že páchne. Ne špínou ani potem, ale rozkladem. Blížícím se koncem. Naštěstí ho potřela nějakým olejem. Nos měl zabořený v beraní kŕži a cítil tak vůni oleje skrze zatuchlost zvířecí srsti.

Konečně ho natáhla a napětí povolilo. Bolestná procedura byla u konce. Na chvíli se od něj oddálila. Slyšel šelest a tušil, co je jeho původem. Zmocnila se ho závrať. Dívka se posadila obkročmo na jeho lýtka, předklonila se a... začala se po něm sunout nahoru. Nejprve ucítil na hýždích její horká ňadra. A po chvíli její tvrdý klín.

Eli neřikal, že se to nemá. Naopak, říkal, že dotek je přirozený, stejně jako láska. Když se v Praze seznámil s Hanou, milovali se skoro pořád. Tehdy to Markovi trochu vadilo. Až později se Eli fyzické lásky zřekl. Ne proto, že by ji zavrhoval nebo že by po ní netoužil, ale jen proto, že nechtěl zplodit potomka. Jenomže Hana o něm teď začala prohlašovat, že byl zdrženlivý vždycky. Že byl proti sexu. Jako důkaz uváděla právě to, že neměl děti. Samozřejmě, že neměl děti. Věděl, že je mít nemá, a věděl, že se nic takového nestane, přesto nechtěl pokoušet osud. Byl to ostatně on, kdo předpověděl, že se děti přestanou

rodit. Ne úplně a ne každému. Ale přestanou. Tehdy mu nikdo nevěřil. Doráželi na něj, odporovali mu. On však nikdy nic nevysvětloval. Říkal: „Naše vláda skončila. Země teď sama rozhodne, kolik nás má být.“

Na začátku spala Hana s Elim často. Marek si dobře pamatoval své tehdejší pocity. Ti dva oddávající se jeden druhému za tenkou zdí a on, Marek, v rozpacích. Nevěděl, co si myslet o tom, že někdo, o kom se začíná mluvit jako o svatém, dělá takové věci. Báł se, že některý z jeho příznivců na to přijde a všichni se od něj odvrátí. A dnes Hana tvrdí, že Eli žil v čistotě, zatímco Marek teď ví s větší jistotou než tehdy, že bratr neudělal nic špatného. Tělesnou láskou se nezpronevěřil svému učení.

Ještě že o Haně bylo známo, že v Praze chodila za peníze s Nory, jinak by jistě i o sobě tvrdila, že je panna. Nejhorší bylo, že Petr se jejích tvrzení chytl. Kázal o bratrově čistotě, jako by v tom tkvěl nějaký podstatný základ jeho poselství. Dělal z Eliho někoho jiného, než kým byl a chtěl být.

Dívka se dál třela o Markova záda. Jeho myšlenky se vracely k ní; k její horoucí mladosti. Zvedl dlaně a nahnatal křivku jejích boků. Ona rukou zabloudila mezi jeho nohy. Ale nešlo mu o to – už ne. Přesto ho začala hníst. Bylo to příjemné i bez erekce, a tak se v pánvi trochu nadzvedl. Pochopila to jako výzvu a začala hníst silněji. Překulil se na bok a jemně ji uchopil za ruku. „O to nejde,“ šeptl. „Už mi o to nejde.“ Pohlédl do jejích očí, které byly nečekaně tmavé, a všechno jako by v nich zůstávalo; nic se neodráželo. Rty měla sevřené. Hleděla na něj zkoumavě.

Měl před sebou celé její dokonalé dlouhé tělo. Soudržnost vypovídala o fyzickém cvičení. Zabloudil dlaní dolů. Zavřel oči a jen po hmatu našel její něžnosti. Takhle mu to vyhovovalo. Vzdychla a roztáhla se – snad až příliš povolně. Ale i kdyby vše jen předstírala, stálo to za to. Bral si ji jako dar.

Potom leželi přikrytí. Tiskla se k němu ze strany, protáhla bradu opřenou o jeho ostré rameno, zjihlá, snad uspokojená. Teď se nepochybně zeptá na bratra. Nezazlívá jí to; počítal s tím.

Opravdu zaklonila hlavu a pohlédla mu do očí. A zeptala se: „Jak jsi žil, když jsi byl ještě sám?“

Byl zmatený. To nebyla otázka, kterou čekal. „Sám? Jak to myslíš, sám?“

„Byl jsi přece o hodně starší než on. Říkali, že o devět let. To je devět let života, než se narodil.“

Praha-Holešovice mezi roky 2096 a 2105

4. Sucho

Prvních devět let života. Když na ně pomyslel, byl to vůbec život? Nebylo to vlastně jen čekání?

Ty roky provázely strach. Byl všude a nejvíc ho četli z tváří rodičů. Měli krásný byt s výhledem na Vltavu, v jedné z mnoha uzavřených čtvrtí. Takhle se jmenovala Holešovice. Jeho první vzpomínka? Zápach. „Kdo udělal ten smrad?“ smějí se všichni. Marek provinile klopí

oči. Ale ne, není to on. Rodiče si z něj dělají legraci. Ten zápach přichází zvenčí. Z vody. Nehybná tekutina ve vysychajícím řečišti hnije. Smích rodičů přechází do ustaraného povzdechu. Maminka má pod bradou ještě jednu bradu a tváře jí visí dolů. Marek k ní natahuje dětskou ruku: „Co to tady máš, maminko?“

Maminka se nezlobí. „To je sádlo, Marečku. To abych neumřela, až nebude co jíst.“

Marek nechápe. Proč by nebylo co jíst? Mají přece peníze. Tatínek je nosí domů, protože chrání Doživotního. Doživotní je nejdůležitější člověk v celé zemi. Říkají, že „jen on nás může zachránit“. Takže i tatínek je důležitý. I tatínek je zachránce.

Maminka je taky důležitá: učí ve škole v uzavřené čtvrti Holešovice.

Aby maminka mohla učit, chodí Marek do školky. S klukama si tam hrají na to, že brání Holešovice – proti Karlínu, Břevnovu, proti žebrákům, muslimům... Jednou Dalibor vykřikne, že dnes budou bránit Holešovice proti bojovníkům pravého Krista. Ti že jsou ze všech nejhorší. Že čistí kostely tak, že pálí všechny obrazy a sochy, a zabíjejí každého, kdo se v nevyčištěných kostelech modlí. A že zabili i bratra Daliborova tatínka.

Ze školky maminka Marka vyzvedá odpoledne. Jdou podél říčního náspu a nehybná voda pochmurně mlčí hluboko pod nimi. Začátkem jara tolik nepáchne, avšak její zeleno-hnědo-olovnatá barva nevěstí nic dobrého. Na hladině plavou mrtvoly ptáků. V létě tam plavaly mrtvé ryby. Nepršelo už tři roky. Všechno je žluté, spálené. Jen dole na náspu se udržel pruh zeleně.

Do domu vstupují přes garáž. Je to jeho přání. Chce se podívat na jejich magnetické auto, které tu stojí jako vzpomínka na lepší časy, jež ho minuly. Když byli rodiče mladí, jezdili prý tím autem skoro každý den. Jednou vyrazili dokonce až k moři – auto se při jízdě vznášelo těsně nad silnicí, která byla vyrobená z něčeho úžasného, co Marek nedokáže pochopit. „Tehdy to šlo a teď už ne? Proč tehdy jo?“ ptá se vždy znovu.

A maminka vždy znovu odpovídá a hlas se jí chvěje: „Protože dnes už ten materiál, ze kterého byla silnice sestavená, neumíme vyrobit. Nedovází se. Přestalo se s ním obchodovat, když na světě přestalo být bezpečno. Víš přece, co se stalo mým rodičům.“

Ano, to Marek ví. Dědečkovi a babičce se stalo něco hrozného. Něco, pro co v Markově dětském světě není místo. Uvázli se svým magnetickým autem někde daleko na rozbořené silnici. A někdo je zastřelil.

„Tehdy to byla spíš výjimka, Marku,“ dodává maminka. „Takové věci se ještě neděly. Bylo to hrozná neštěstí. Ale dnes? I kdyby ty silnice k moři vedly, nedojeli bychom tam. Je sucho. Hodně lidí na tom není jako my. Mají hlad.“

„Já chci jet autem aspoň někam.“

„Ty silnice už nefungují ani tady. Nevyjedeme z garáže. Auta, která vidíš jezdit dnes, jsou na elektřinu. Taková jezdila před sto lety. Nakonec se k nim v nouzi vrátili. Až zaprší a všechno bude jako dřív,“ schová si maminka na závěr trochu naděje, „určitě ty silnice opraví. Pak pojedeme, to ti slibuju.“

Naději dávají i okna, kterými se Marek dívá ven. Většinou je jimi vidět Vltava, jaká asi byla dřív. Tekoucí

voda, zelené stromy a keře... Dřív prý šly takhle měnit i stěny pokojů.

5. Doživotní

Tatínek bývá doma málo. Často zůstává v práci celé dny. Anebo se vrací pozdě večer, když Marek už spí. Jednou přichází do Markova pokoje a Marek je ještě vzhůru. Otevře oči a vidí veliký tatínkův obličej. Vysoké čelo s několika prvními vráskami, na které dopadá světlo lampičky. Tatínkova hlava se ve tmě zdá ještě větší než obvykle. Jeho přímé modré oči se dají jen tušit. Ale jsou tam.

„Tatínku...“ natahuje Marek ruce.

„Marku, ty nespíš?“

„Já jsem se právě probudil. Ty jsi přišel, tati?“

„Ne, Marku. Už zase odcházím.“

„Proč pořád odcházíš?“

„Musím chránit Doživotního. Odhadovat, co mu hrozí.“

„Proč se mu říká Doživotní?“

„Dřív se prezidenti střídali; volili se. Ale to v takovéhle době nejde. Doživotní je silný člověk. Přesně takový, jakého dnes potřebujeme. Proč bychom, Marku, měli volit prezidenta, když toho nejlepšího už máme? Víím, že někteří lidé mu to vyčítají. A někteří by ho rádi zabili. Říkají, že se zmocnil vlády. Já ho ale znám. On netouží po moci. Dělá jen to, co je potřeba. Chce pro naši zemi to nejlepší.“

„Kdo ho chce zabít?“ diví se Marek. Musí to být hrozní lidé. Hloupí a zlí. Ještě že se jim to nemůže povést, když Doživotního hlídá tatínek.

„Škoda o nich mluvit,“ mávne tatínek rukou. „Chci ti hlavně říct, že se nevzdáme. Naše země bude zase taková, jaká byla. Pak opravíme silnice a budeme jezdit k moři.“

„Vážně, tati?“ Marek se zvedá na posteli a chytá tatínka kolem krku – za slib, který se nikdy nesplní.

„Určitě. Já tomu věřím. A za týden... za týden budu mít dovolenou. Zajdeme si do Prahy – dávno jsme tam nebyli.“

Dávno. Tak dávno, že si to Marek nepamatuje. „Říkal jsi, že to tam není bezpečné.“

„Nesmíme se bát, Marku. Strach je nejhorší. Přece se nezavřeme tady v Holešovicích. Budeme normálně žít.“

6. Naházet je do Vltavy

Markovi je šest a všechno, co kolem sebe slyší, ho utvrzuje v přesvědčení, že se narodil pozdě. Vše krásné se odehrálo dřív. Jezdilo se autem, klidně až k moři. A internet býval otevřený a všudypřítomný, takže by si tam mohl najít kamaráda odkudkoliv, a ne jenom z Holešovic. A setkával by se s ním na stěnách svého pokoje. Vltava tekla proudem a dalo se v ní koupat. Koho by dnes něco takového napadlo? Z okna Marek občas, když zruší naprogramované výjevy, pozoruje sanitární loď. Muži v gumových oblecích a maskách sbírají z hladiny mršiny.

A co teprve koupelna. Z kohoutků prý kdysi tekla voda bez omezení. To si vůbec nedovede představit. Teď teče jen občas na půl hodiny. Jinak se chodí s vědrem k cisterně. Záchod mají chemický.

Marek slýchá, jaké mají v Holešovicích štěstí, že tu jsou cisterny. Slýchá jména, která mu nic neříkají: Žatec, Louny, Rakovník... Města, kde došla voda. Už se tam nedá žít.

Tatínek dodržel slovo. Příští sobotu jdou do Prahy. Říkají tomu „do Prahy“, přestože i Holešovice jsou Praha. Marek to ví. Maminka má starosti. Její druhá brada se rozčilením chvěje a jedno oko se jí leskne, jako by v něm měla slzu. Ale jde s nimi. Tatínek slíbil, že je ohlídá robotický dron. Jeden z mnoha robotů, jež mají chránit Doživotního. Tatínek je s roboty spojený navigací. A pod vestou má pistoli.

Když vycházejí z brány holešovické uzavřené čtvrti, Marek pociťuje spíš smutek než radost. Cítí, že takhle by to nemělo být. Jenomže neví, jak by to být mělo. Na tuhle odpověď bude muset čekat dlouho. Dá mu ji až Eli.

Podle kalendáře je jaro. Na obloze září slunce. Až vystoupá nahoru, nastane spalující žár. Jaro: také jedno slovo nesoucí vzpomínku na cosi, co bývalo.

Přijíždí pro ně objednané taxi. Velký bílý předpotopní vůz na elektřinu. Sedají si s maminkou a tatínkem dozadu, řidič zůstává za neprůstřelným sklem. Jedou nejprve liduprázdným nábřežím, až se dostanou k tržišti.

Tady se to hemží lidmi, stánky, plachtami. „Co prodávají?“ diví se Marek.

„Cokoliv,“ odpovídá maminka stísněným hlasem. „Snaží se prodat cokoliv.“

„Vidíte tu verbež?“ nadává řidič za sklem. „Postřílet! Všechny je postřílet!“

Ocitnou se na mostě – ne přes vysychající řeku, ale přes Staré Holešovice – špinavou přelidněnou čtvrt.

Na Strossmayerově náměstí stojí spousta lidí ve frontě. Je dlouhá stovky metrů a kroučí se dokola. Marek bez dechu poslouchá, co si říkají rodiče: zdejší kostel vypálili bojovníci pravého Krista a teď slouží jako ubytovna pro odsunuté z měst bez vody. Fronta je na polévku; na jídlo. Doživotní řekl, že nikdo nesmí hladovět.

Kousek dál zastavuje tramvaj. Ti, co vystupují, vypadají normálně. Někam spěchají kolem fronty hladových, jako by se jich netýkala. Možná je to dobře. Markovi se zdá, že to dělají podobně jako tatínek. Nechtějí se bát. Chtějí normálně žít.

Řidič pokračuje ulicí nahoru a míjejí ještě jednu tramvaj. Aut je tu hodně a většinou jsou to taxíky. Pak se náhle ocitnou v koloně. „A jsme v prdeli!“ ozve se řidič. „A tohle je ještě dobrý. Někdy to stojí z náměstí.“

„To kvůli kontrole u vjezdu do vnitřního města,“ vysvětluje tatínek.

Popojíždějí asi půl hodiny. Samotná kontrola pak už trvá krátce. Tatínek ukáže nějaký doklad a vojáci je ihned pouštějí. Pak jedou z kopce tunelem a ozývá se hukot kol. Ocitají se u Vltavy. Ale místo ve vznešeném centru města jako by se ocitli na nejnuznějším předměstí. Ve

svazích nad řekou se tísní chatrče, plachty, stany – ubohé přístřešky těch, kterým nezbylo nic. Marek si všimne židlí, gaučů a postelí – i pod širým nebem se dá spát, když neprší. Děti si hrají v odpadcích. „Jak se sem dostali?“ diví se Marek. „Vjezd je přece hlídáný.“

„Ještě předtím – než jsme to začali hlídat. Dnes už by to nešlo. Doživotní už pro ně staví příbytky na okraji. Brzy to tu vyčistí.“

„Naházet je do Vltavy – do tý stoky!“ vykřikuje řidič zpoza skla. „Ještě se o ně budeme starat?“

Maminka se nakloní k Markovi a bere ho kolem ramen. „Neposlouchej, Marečku. Všechno jsou to lidé. Chudáci to jsou. Tam, kde byli doma, se nedá žít.“

Jsou chvíle, kdy i maminčina dobrácká tvář ztvrdne. Kdy nad sádlem, nad druhou bradou a odulou tváří převládne pevnost názoru. Někdy maminka nesouhlasí ani s tatínkem. A nemá ráda Doživotního. Marek otáčí hlavu k tatínkovi, čeká, jestli k tomu něco řekne on. Avšak tatínek mlčí.

Projedou kontrolou uprostřed mostu a ocitají se konečně v klidných ulicích. Domy tu vrhají stín.

Severní Řecko, podzim roku 2168

7. Kdo jsi?

Natália, tak se dívka představila, hleděla upřeně do Markových očí. Ležel na zádech, ne už na boku, ona měla